

grboslovno djelo hrvatske literature uopće. I reproduciranje grbovnika Korjenić-Neorić nastalog u Dubrovniku oko 1595. godine kolosalan je prinos poznavanju hrvatskog grboslovlja. Iako to nije prvo prezentiranje ovog značajnog djela, njegovo prezentiranje u boji nakon višestoljetnog pohranjivanja u raznim bibliotekama i trezorima, za hrvatski narod i njegovu kulturu ima značajnu važnost. Samo uz grbove trebalo je dati i osnovne podatke o samim grbovima, posebno kada su u pitanju obiteljski grbovi. Nedostaje im tumač.

Tekst Josipa Kolanovića o teoretskom tumačenju grbova napisan je s puno erudicije i pruža solidna objašnjenja za grboslovne elemente.

Marijan Grakalić

BORIS PRISTER, "ODLIKOVANJA ZBIRKE DR. VELJKA MALINARA", I. dio, Povijesni muzej Hrvatske, Zagreb 1991.

Povijesni muzej Hrvatske svojedobno je pokrenuo seriju "Katalozi muzejskih zbirki". Taj hvalevrijedan pothvat rezultirao je cijelim nizom veoma sadržajnih publikacija, od kojih 24. po redu, pod uredništvom Jasne Tomičić, donosi rad Borisa Pristera: "Odlikovanja zbirke dr. Veljka Malinara", I. dio (Zagreb 1991, str. 87). Katalog je vrlo lijepo ureden, tiskan je na izuzetno kvalitetnom papiru, s nizom fotografija koje su sve donesene u boji, a govori o zbirci dr. Veljka Malinara (1913-1990), suca u mirovini, najvećega kolekcionara odlikovanja u Hrvatskoj, pa i u jugoslavenskim zemljama. Faleristika je i inače rijetko zastupljena pomoćna povijesna znanost u interesima znanstvenika, pa je tim vrednija aktivnost dr. Malinara na skupljanju ordena, medalja, spomenica i diploma, a još pohvalnija želja da se njegova ogromna kolekcija trajno sačuva. Tako je došlo i do darovnih i drugih obveza koje su međusobno sklopili dr. V. Malinar, Povijesni muzej Hrvatske i tadašnji USIZ kulture grada Zagreba. Sada se zbirka nalazi u Povijesnom muzeju Hrvatske i sadrži 2.561 primjerak. Objavljivanje prvoga kataloga jedna je od ugovornih obveza, a slijedit će još dva kataloga. Priredit će se i izložba, a dio materijala naći će svoje mjesto i u stalnom muzejskom postavu. O svemu tome ukratko je u uvodu dala podatke urednica (i direktorica) Muzeja prof. Jasna Tomičić. Sâm autor B. Prister dao je "Uvod" u kojem se podrobnije govori o donatoru i donaciji, te najavljuje - osim ovoga kataloga odlikovanja Habsburške Monarhije, objavljivanje još i sljedećih cjelina: odlikovanja kneževina i kraljevina Crne Gore i Srbije, te Kraljevine SHS odnosno Jugoslavije, odlikovanja Nezavisne Države Hrvatske i odlikovanja u NOB, DFJ, FNRJ i SFRJ.

S obzirom na to da ih je najviše habsburške provenijencije, a ujedno su i najstarije na hrvatskim i susjednim područjima, autor je najprije njih obradio i objavio - ukupno 461 primjerak. Razvrstani su u ove grupe: Orden zlatnoga runa, spomen-medalja carice Marije Terezije iz 1740., vojni orden iste vladarice, kraljevski ugarski Orden Sv. Stjepana, Medalja za hrabrost,

Medalja za tirolske dobrovoljce 1797., svećenički križ za zasluge, matični znak plemstva zemaljskih staleža Tirola, austrijski carski Orden Leopolda, armijski križ za 1813-14., austrijski carski Orden željezne krune, vojni križ za zasluge, Orden Franje Josipa, oznake za vojnu službu, križ za zasluge, spomen-medalje na rat protiv Danske 1864., srebrna spomenica za obranu Tirola 1866., medalja praške gradske milicije 1866., ratna medalja 1873., vojna medalja za zasluge, počasna medalja za 40-godišnju vjernu službu, jubilara spomenica 1898., Red Elizabete, jubilara dvorska medalja 1898., počasna medalja za 25-godišnju zaslužnu djelatnost u vatrogasnoj i spasilačkoj službi, medalja bečke svečane povorke u povodu carskog jubileja 1908., jubilarni križ 1908., bosansko-hercegovačka spomenica, spomen-križ na mobilizaciju 1912-13., počasni znak za zasluge Crvenog križa, ratni križ za civilne zasluge, Karlov četni križ, ranjenička medalja i ostala odlikovanja. Autor je opširno opisao pojedina odlikovanja, pa je opise započeo s onim, čuvenoga Ordena zlatnog runa (Österreichischer Ritterorden vom Goldenem Vlies), kojega je osnovao 1430. god. burgundski vojvoda Filip Dobri kao orden viteškog reda, a 1477. nasljedstvom je došao u posjed nadvojvode Maksimilijana Habsburškog; god. 1725. ustanovljeni su neovisni španjolski i austrijski Ordeni, od kojih prvi živi i danas, kao najviše odlikovanje Španjolske. Autor uz svaki opis navodi i literaturu.

Uvodni članci J. Tomičić i B. Pristera, te "Autobiografske zabilješke" V. Malinara objavljene su i na engleskom jeziku. Na kraju je naveden popis ilustracija, indeks imena kreatora i radionica odlikovanja, te literatura na stranim jezicima, osim samo četiri napisa na hrvatskom i slovenskom jeziku, što dovoljno, samo po sebi, govori o veoma slabom interesu u nas za ovu pomoćno-povijesnu znanost. No, već i ovo djelo značajan je doprinos boljem poznavanju ove zanimljive, a zanemarene problematike. Posebno treba naglasiti autorov studiozan pristup obradi i proučavanju materije, te nastojanju da se oživi interes za faleristiku.

Petar Strčić

**EDITA RADOSAVLJEVIĆ, "ZEMALJSKA VLADA ZA BOSNU I
HERCEGOVINU. SARAJEVO 1878-1890.
SUMARNO-ANALITIČKI INVENTAR", Sarajevo 1989.**

Ubrzo nakon austrougarske okupacije Bosne i Hercegovine započela je 1. I. 1879. god. s radom Zemaljska vlada za Bosnu i Hercegovinu, što je samo po sebi govorilo da se nova vlast priprema za ostanak na duže vrijeme. Zemaljska vlada (Landesregierung für Bosnien und die Hercegovina) za svoj je rad odgovarala Odjeljenju za Bosnu i Hercegovinu Zajedničkog ministarstva financija. Taj izvršni organ imao je odjeljenja za unutrašnju politiku, pravosuđe i financije, a od 1893. i za građevinarstvo, s time da je prvo odjeljenje nazvano političko-administrativno; nova reorganizacija nastala je 1912. god. kada je formirano šest odjeljenja. Svako od njih dijelilo se dalje na odsjeke i referade. Na čelu Zemaljske